

172

אדר א' תשע"ט
מרץ 2019

על סדר היום

מחאת "גם אני" #Metoo

ציון יום האישה הבינלאומי

בשיתוף היחידה לשוויון בין המינים בחינוך, המינהל הפדגוגי

"לעולם אל תטילו ספק בכך שקבוצה קטנה של אזרחים מודאגים ואכפתיים יכולה לשנות את העולם;

למעשה, זה הדבר היחיד שאי פעם הביא לשינוי." מרגרט מיד

בשמונה במרס בכל שנה, מציינים יום האישה הבינלאומי. יום זה, מוקדש למאבקן של נשים מכל העולם, בעבר ובהווה, למען שוויון זכויות לנשים ולמען הכרה בהישגיהן של נשים בנושאים חברתיים, כלכליים ופוליטיים. אחד הנושאים העולים ביום זה הוא הפגיעה המינית שחוות נשים במקומות שונים.

בציון יום האישה הבינלאומי השנה, חשוב להזכיר את תרומתה של תנועת "me too" למאבק על מעמד האישה ואת השפעתה על השיח הציבורי. תנועת "me too" בארץ ובעולם קראה לנשים ולגברים לשתף בפגיעות שפגעו בהם, לדווח עליהן, להפסיק להסתיר ולחשוף התנהגות בלתי הולמת ובלתי ראויה שהתרחשה במעגלים חברתיים ומקצועיים. ואכן, נשים וגברים ברחבי העולם שיתפו בגילוי לב בהטרדות מיניות שחוו במרחב הציבורי, במקומות העבודה, במקומות בילוי ועוד. חשיפה זו משפיעה מאוד על החיים האישיים והמקצועיים של כל המעורבים.

גל מחאה זה הוביל למחאות נוספות ("לא התלוננתי", "אני אישה, אני שובתת"), שבכולן חזרה והובעה תביעה לביטחון אישי ולשוויון. תנועת "me too" עוררה עניין רב כיוון שהעלתה למודעות את היקף התופעה של פגיעה מינית ונתנה מקום לסיפורים אישיים של נשים ושל גברים שקולם לא נשמע קודם לכן בעניין זה, וזאת על אף שלא מעטים בהם הם ידוענים.

שיח על אודות המחאה שעוררה תנועת "me too" מפתח מודעות לגבולות האסור והמותר במערכות יחסים וגילוי אחריות להתנהלות האישית וחברתית במעגלים השונים. חשיפת בני הנוער להלכי רוח הדורשים שוויון והנאבקים בפגיעה עשויה לקדם נורמות של כבוד ושל שוויון ביחסים בין אישיים בקרב בני הנוער, לחזק את מעורבותם בנעשה בחברה ולהדגיש את כוחם לשינוי המציאות. אנו סבורים ששיח בנושא זה יכול להשפיע על בני הנוער של היום ושפירות השפעתו יתגלו בבגרותם של בני נוער אלו, כשהם יהיו אזרחים משפיעים בחברה.

1. להכיר את רעיון תנועת "#metoo" ולהתוודע להשפעת המחאה שהובילה תנועה זו.
2. להעלות למודעות בני הנוער את חשיבותן של מחאות חברתיות מעין זו.
3. לעודד את בני הנוער לגילוי אחריות אישית ולפעולה לקידום ערכים של כבוד ושל שוויון.

פתיחה: I'm not your toy (אני לא הצעצוע שלך)

הופעתה הכובשת של נטע ברזילי באירוויזיון 2018 זכייתה במקום הראשון עם השיר **TOY** עוררה סערה תקשורתית וציבורית רבה בארץ ובעולם. נטע עצמה אמרה מייד עם זכייתה: "תודה שבחרתם אחרת!" ממה התרשמתם בהופעתה של נטע?

מדוע עוררו נטע זכייתה סערה תקשורתית גדולה?
למה התכוונה נטע באמירתה שמצוטטת לעיל?

כיצד השורה מהשיר שנטע שרה, "I'm not your toy", מתחברת למחאת me too?

מקור המושג "מי טו" – metoo

הפעילה החברתית האמריקאית לזכויות האזרח [טראנה בורק](#) ייסדה את תנועת Me Too בשנת 2006. את המונח Me Too קבעה לאחר שאחת הנערות שעימה עבדה סיפרה לה שהחבר של אמה התעלל בה מינית. בורק הצטערה שלא אמרה לה פשוט: "גם אני". כלומר, גם אני עברתי פגיעות כאלה ואני איתך. בורק החלה להשתמש בביטוי "גם אני", כדי לקדם מודעות לתופעה החברתית הנרחבת של הטרדות ותקיפות מיניות.

כפי שראינו, נטבע הביטוי כבר בשנת 2006, אולם רק בשנת 2017 פרץ לתודעה העולמית, נסו לשער מדוע. צפו בסרטון. מה עוררה הצעתה של השחקנית אליסה מילנו? מה הפתיע בתגובה זו?
מה תרם האשטאג למחאת metoo?

עבודה בזוגות

להלן קישורים לכרזות [כרזה 1](#), [כרזה 2](#), [כרזה 3](#), [כרזה 4](#), [כרזה 5](#), [כרזה 6](#) שפורסמו ברשת בעקבות מחאת #metoo (#גמאני). בחרו בשתי כרזות, מלאו את הטבלה שלהלן והתכוננו להצגתה במליאה. ניתן לבחור כרזות נוספות מתוך [הקישור](#)

מס' כרזה	כותרת לכרזה	מסר מרכזי	השוואה בין שתי הכרזות
			הכרזות דומות זו לזו ב...:
			הכרזות שונות זו מזו ב...:

במליאה - שאלות לדין

1. מה הרשים אתכם בכרזות שבחרתם?
2. אילו כרזות בחרו מרבית התלמידים? מדוע?
3. מה המסרים שעולים בכרזות אלו?
4. כיצד עיצוב הכרזה מבטא את המסר העולה ממנה?
5. אילו כרזות לא נבחרו? מדוע?

לסיכום

אפשר להציע לתלמידים לעצב כרזה או לצלם סרטון ולהביע דרכם תחושות, מחשבות או מסקנות מהפעילות.

עזרים:

משימה קבוצתית

נספח: קטעי קריאה

בקבוצות – קטעי קריאה

קטעים מדבריהם של נשים וגברים בישראל על חשיבותה של מחאת #metoo ועל השפעותיה. אפשר לתת לכל קבוצה את כל הקטעים או לבחור בשניים שונים לכל קבוצה.

משימה קבוצתית

א. מהו המשפט המשמעותי בעיניכם בקטע שקראתם? נמקו את הבחירה.

האם אתם מסכימים עם הדברים שקראתם או מתנגדים להם? פרטו.

ב. מי הדמות שאמרה את הדברים?

ג. האם לעובדה שאת הדברים אמרו ידוענים יש השפעה? אם כן, איזו השפעה? אם לא, מדוע?

במליאה – שאלות לדין

1. מה היו המסרים העיקריים בקטעים? בחרו במשפט שעורר בכם הזדהות או התנגדות ונמקו את בחירתכם.

2. האם הייתה הסכמה בין חברי הקבוצות ביחס לדברים שנאמרו בקטעים? אילו מסרים עוררו קושי ואי הסכמה?

3. האם מסרים אלה חשובים לבניית עולמם של בני הנוער? נמקו. או: במה המסרים שבקטעי הקריאה רלוונטיים לעולמם של בני הנוער?

4. מהן המסקנות העיקריות שאליהן הגעתם מפעילויות אלה? או: מה לקחתם מהשיח בפעילות זו לחייכם? (הכוונה לשאלות רפלקטיביות) מה תוכלו ליישם מפעילות זו לחייכם?

5.

6. לרשתות החברתיות, כוח רב בעיצוב מערכות יחסים ובניהול שיח חברתי. כיצד תוכלו לקדם שימוש נאות ברשתות חברתיות?

קטע 1 – יעל אבוקסיס

אבל היום, היום אנחנו סוף-סוף צועקות שאנחנו לא אשמות. והצעקה הזו היא שפה חדשה לגמרי והיא בעיניי חלק ממהפכה שאני כבר מרגישה את הרוח שלה. מהפכה שבזכותה נשים כבר מתחילות להיות ערבות זו לזו ולא תאפשרנה להשתיק את הקולות ואת הצעקות, כי להשתיק את הקולות זה לבגוד בבנות ובבנים שלנו ולסכן את העתיד שלנו. ולכן היום אני כן אקום ואגיד את מה שיש לי לומר, ולכן היום נשים כבר לא ישתקו ונשים כן מחזקות האחת את השנייה. ומכאן אני קוראת לנשים, וגם לגברים כי זו גם משימה שלהם: אל תשפטו נשים על מה שהן עברו ומה שהן אומרות ומה שהן מרגישות. בואו נלמד מהי ערבות הדדית.

קטע 2 – הבמאי ציון רובין (תאג"ד)

קמפיין MeToo מציב מול יוצרים ושחקנים שאני מכיר מראה מה נכון ומה לא נכון. לפעמים קמפיין MeToo נראה לי אכזרי מדי כלפי אנשים, ונקווה שבעתיד הוא יתאזן לרמות נכונות. אבל זה קמפיין סופר חשוב.

קטע 3 – שירי מימון

הקמפיין שהתחילה אליסה מילאנו מבורך ומציף את העוצמה ואת הקלות שבה נשים סוחבות בהיחבא חוויות נוראיות ומצלקות. הגיע הזמן להשמיע ובכך להרתיע, ולחזק כל ילדה, נערה ואישה בכך שיש לה לאן לפנות בעת צרה ושסוף-סוף כל מקרה יטופל ביד קשה.

קטע 4 – יעל ארד

המפתח בעיני הוא לא רק להוקיע, להתריע ולהעניש את המטרידים, אלא גם לחנך ולחזק את ילדינו בבחירות מוסריות נכונות ואת בנותינו על זכותן הבסיסית להגן על עצמן, על גופן, להתנגד בכל כוחן, להתלונן וגם לוותר על הזדמנויות חיים ככל שיהיו חשובות אם יש להן מחיר מיני. כי הצלקות לא שוות את זה.

קטע 5 – אסתי זקהיים

הצורך להירתם למאבק התגבר אצלי כשנולדו בנותיי, ועוד שנייה הן בנות 12 ומתחילות להיות נערות ונשים. את מה שקרה לי פתרתי ביני לביני, והמרתי הכל לכוח ולאמונה בעצמי — ועכשיו הגיע הזמן שלי לדאוג לדור הבא, אם זה בנותיי, ואם זה הדור הבא של השחקניות — שלא יקרה להן מה שקרה לנו. מה שעברתי, מבלי לפרט כרגע, היה בגיל עשר, בתיכון ובצבא. מקרים כאלה לא קורים רק בעולם המשחק, בכל מקום, לכן חשוב לצאת ולדבר על זה, לא להשתיק, להפסיק לפחד, להפסיק להרגיש שאת לא בסדר, שאת אשמה.

קטע 6 – ירדנה ארזי

אף אישה לא חסינה מפני החוויה הזו. גם לא כאלה שזכו להצלחה ומעמד מקצועי. וזה קורה בכל מקום — בעבודה, בנסיעה, ברחוב. וזה תמיד פתאומי כל כך. השוק הוא הנשק הטוב ביותר של המטריד כאן צריך ונכון לעצור ולהגיד: לא כל חיזור הוא הטרדה, ולא צריך להפוך את המאבק המוצדק נגד מטרידים אמיתיים למאבק כללי נגד גברים. לפעמים גברים מנסים לחזר אחרי מישהי וזה יוצא קצת גמלוני, מבולבל, מביך, אבל לא מטריד. זה אנושי. ולא רק נשים מוטרדות, גם גברים. זו אינה נחלתנו הבלעדית, למרות שיש לנו רוב מכריע מבין הקורבנות.

מקורות להעשרה

[אותנו זה מטריד - ההטרדה המינית כתופעה חברתית – על סדר היום, גיליון מס' 152](#)

[שנה להיווסדה של תנועת METOO, ששינתה את ההיסטוריה](#)

<https://www.10.tv/online/178480>

[שנה למחאת ה#METOO – האם משהו השתנה?](#)

[שינוי בסטריאוטיפים – פרסומת של ג'ילט](#)